

протипоставив обществам «застойным, неподвижным, примитивным, с их традиционными культурами, в которых отсутствуют и история, и прогресс». Развитие цивилизации в то же время принесло с собой массу негативных последствий для индивида. Так, искусство сделало человека пленником символических структур, отмечал К. Леви-Стросс.

Таким образом, почти 250-летние споры о смыслах культуры и цивилизации и ныне не завершились. Однако в теории международных отношений сегодня преобладает англо-американская интерпретация понятий, предполагающая, что культура без цивилизации невозможна, поскольку культура как локально переживаемый опыт всегда опосредуется цивилизацией; цивилизация же — абстрактная универсалия, обретающая свою конкретность только через культуру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Kelley D. The Old Cultural History / D. Kelley // History of the Human Sciences. – 1996. – P. 108.
2. Beard C. Toward Civilization / C. Beard C. – N. Y., 1930.
3. Mathy J. P. Extreme Occident: French Intellectuals and America / J. P. Mathy. – Chicago : Chicago University Press, 1993. – P. 11.
4. Eagleton T. Die Gottesfrage / T. Eagleton // Die Zeit. – 2008. – № 20. – 8 Mai. – P. 46.
5. Элиас Н. О процессе цивилизации: социогенетические и психогенетические исследования / Н. Элиас. – М. ; СПб., 2001.
6. Mann T. Reflections of an «Unpolitical Man» / T. Mann. – N. Y., 1983. – P. 179.
7. Huntington S. The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order / S. Huntington. – London, 1996. – P. 41.
8. Ricouer P. Universal Civilization and National Cultures / P. Ricouer // History and Truth. – Evanston, 1965.

М. М. Чеховська, кандидат економічних наук, доцент, м. Київ

ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ У СУЧАСНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Питання глобального геополітичного характеру останнім часом набувають усе більшої актуальності для формування внутрішньої і зовнішньої політики нашої держави. Це пов'язане у тому числі й з тими змінами, що відбуваються у політичній та економічній сферах країн-лідерів і країн — сусідів України. Однак практично не проводяться аналітичні дослідження щодо впливу можливих наслідків глобальних процесів на подальший розвиток нашої країни, попередження та нейтралізації їх негативних рис. Напрями реагування на зазначені зміни також не відображаються у норма-

тивно-правовому забезпеченні державної політики у сфері національної безпеки України.

На нашу думку, сутність глобальних тенденцій сьогодення полягає у визначенні глобальних і геополітичних ризиків та викликів, формуванні механізму щодо їх попередження та нейтралізації, а також перспективних напрямів реалізації своїх переваг.

Зазначимо, що Bank of America підготував звіт стосовно основних ризиків, сформованих у 2013 р., для країн, що розвиваються [1]. Так, для України суттєвими будуть ризики, пов'язані із так званим «фактором Росії», тобто зміни в уряді Російської Федерації, можливі після Олімпіади-2014 у Сочі, а також ризики, що формуються у відношеннях між Європейським співтовариством, Україною та Росією. Останні пов'язані у тому числі й зі станом резервів Національного банку України, а також імовірністю витоку приватних капіталів із країни. У цілому можна відзначити, що прогнози реалізовані, але з певними корективами, вкрай негативними для України.

Серед глобальних ризиків експерти міжнародного економічного форуму у Давосі на 2014 р. визначили, зокрема, поширення корупції, яке підриває авторитет влади; ескалацію організованої міжнародної злочинності та незаконної торгівлі; терористичні атаки; розгортання зброї масового знищення, наслідком чого є провокування міжнародних конфліктів. На думку експертів, на сьогодні також існує загроза переростання інтернаціональних спорів у так зване «зіткнення армій» [2]. Тривожною є ресурсна націоналізація, тобто прагнення деяких держав експропріювати або обмежити експорт важливих для світової економіки ресурсів. Наголосимо, що перелічені ризики, хоча й з іншим забарвленням, включені до переліку загроз для національної безпеки України.

На нашу думку, найбільш актуальними для України серед наведених є три ризики — корупція, інтернаціональні спори та ресурсна націоналізація.

Серед глобальних проблем невирішеними також є посилення конкуренції за обмежені природні ресурси (енергетичні, водні тощо), а також продовольство.

У майбутньому геополітична напруженість через доступ до водних ресурсів може зрости. У звіті зазначається, що будь-яка помилка в плануванні, управлінні або використанні водних ресурсів країни може мати хвилиний ефект по всьому світу [2]. Так, значне зниження якості та кількості прісної води загострює конкуренцію в таких важливих ресурсномістких галузях, як виробництво їжі та електроенергії. Виникнення дефіциту води у певному регіоні може загальмувати його розвиток або спровокувати міждержавний конфлікт [3].

Загроза виникнення харчових криз з'являється тоді, коли країни втрачають надійний доступ до постачання продуктів у необхідній кількості і якос-

ті. Крім найбільш вразливих країн Африки та регіонів, що постраждали від природних катаклізмів, голод може виникнути в охопленій війною Сирії [3]. Зауважимо, що починаючи з 2008 р. уряд США приділяє особливу увагу реалізації міжнародної програми із забезпечення продовольчої безпеки у світі.

Таким чином, розвиток аграрної сфери, застосування природоохоронних технологій, широке залучення державних та недержавних інституційних механізмів до впровадження у зазначених сферах дадуть можливість у подальшому не тільки уникнути системних глобальних криз в Україні, а й реалізувати свій потенціал для гармонізації міжнародних відносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bank of America підготував отчет по 10 ключевым рискам для экономик развивающихся рынков на 2013 год [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.aforex.ru/profiles/blogs/10-2014>.
2. Економіка-2014: 30 глобальних ризиків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://agravery.com/3936>.
3. Шафранський А. Основні світові ризики 2014 року [Електронний ресурс] / А. Шафранський. – Режим доступу: <http://www.economists.pro/osnovni-svitovi-riziki-2014-roku/>.

О. А. Бажінова, асистент

МЕХАНІЗМИ КОМУНІКАЦІЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Світовий досвід показує, що стабільність і розвиток держави, яка спирається на засади демократії, неможливі без організації дієвого діалогу між державними органами й організаціями громадянського суспільства та окремими громадянами. Саме участь громадян в управлінських проектах на всіх рівнях (від місцевого до загальнодержавного) і на всіх етапах (від підготовки рішень до їх виконання) дозволяє підвищити ефективність здійснення владних функцій у цілому.

В умовах сучасної демократії конструктивна співпраця суспільства та влади дозволяє мобілізувати соціальні ресурси для розв'язання суспільно значущих проблем у загальнодержавному масштабі.

Нині співпраця держави та громадськості перестала бути виключно завданням національного рівня. До цього процесу активно долучаються й міжнародні організації, що не тільки сприяє посиленню соціального діалогу